Retssystemer i de enkelte lande

Nederlandene

På denne side finder du en oversigt over det nederlandske retssystem.

Retsvæsenets opbygning — retssystemer

Forvaltning af domstolene

Domsstolsstyrelsen (Raad voor de rechtspraak) er en del af retssystemet, men det træffer ikke selv afgørelser. Styrelsen har overtaget en del af justitsministeriets opgaver. Disse opgaver har operationel karakter og omfatter tildeling af bevillinger, tilsyn med den økonomiske forvaltning, personalepolitik, IKT og bygninger. Styrelsen bistår domstolene med at varetage deres opgaver på disse områder. Den har ligeledes fået til opgave at forbedre retssystemets kvalitet og rådgive om ny lovgivning, der har indflydelse på domstolenes arbejde. Styrelsen udtaler sig også på retsvæsenets vegne i den offentlige og politiske debat. Styrelsen beskæftiger sig med operationelle anliggender (i vid forstand), domstolenes budgetter og de kvalitative aspekter af domstolenes virksomhed.

Den spiller en afgørende rolle i forbindelse med udarbejdelse, gennemførelse og revision af retssystemets budgetter. Budgetordningen hviler på det system til måling af arbejdsbyrden, som styrelsen anvender. Styrelsen fremmer og fører tilsyn med udviklingen i de operationelle procedurer i domstolenes daglige arbejde. De specifikke opgaver er personalepolitik, bygninger, IKT og eksterne anliggender. Styrelsen har en bred normerende kompetence, der sætter den i stand til at udføre disse opgaver. Styrelsen har eksempelvis fået tillagt beføjelse til at udstede bindende generelle instrukser vedrørende domstolenes drift, selv om den foretrækker at benytte sig af denne beføjelse så lidt som muligt.

Styrelsen står for rekruttering, udvælgelse og videreuddannelse af dommere og andet personale ved domstolene. Den udfører disse opgaver i tæt samarbejde med domstolsrådene. Styrelsen spiller en afgørende rolle ved udnævnelsen af medlemmer af domstolsrådene.

Dens opgaver i relation til retsvæsenets kvalitet omfatter fremme af en ensartet anvendelse af lovgivningen og forbedring af kvaliteten. Den kan dog ikke påvirke retspraksis.

Styrelsen har ligeledes en almindelig rådgivningsfunktion. Den rådgiver regeringen om nye love, der har indflydelse på retsvæsenet. Dette sker som led i løbende drøftelser med domstolsrådene.

Selv om styrelsen har formelle beføjelser, kan den ikke anses for at indgå i det retlige hierarki. Styrelsens overordnede målsætning er at bistå domstolene i deres virke. For at sikre sig, at domstolenes opgaver udføres korrekt, indgår styrelsen i en løbende dialog med retspræsidenterne, lederne af dommerkontorerne, afdelingsformændene og domstolsudvalget (et rådgivende organ, der er sammensat af repræsentanter for domstolene).

De forskellige domstole – kort beskrivelse

Distriktsretter (rechtbanken)

Nederlandene er opdelt i 11 distrikter, der hver især har deres egen domstol. For hver domstol er der en række lokale domstolskontorer (kantonlocaties). Distriktsdomstolen består af mindst fire afdelinger. Disse omfatter altid forvaltningsretsafdelingen, civilretsafdelingen, strafferetsafdelingen og de lokale domstolskontorer. Familieretlige sager og sager, der vedrører børn og unge, placeres ofte i en separat afdeling, hvilket også nogle gange er tilfældet med udlændingesager. Det er op til domstolsrådet at afgøre dette.

Afdelinger

Lokale domstolskontorer

Det er relativt enkelt for almindelige borgere at få behandlet sager på de lokale domstolskontorer. Dette indebærer, at de har mulighed for at føre sagen selv, idet de ikke har brug for en advokat til at repræsentere dem i retten. I civile sager behandler den lokale dommer alle tvister vedrørende leje-, leasing- og købeaftaler samt arbejdsretlige tvister, hvor kravet ikke overstiger 25 000 EUR.

I straffesager behandler den lokale dommer kun mindre alvorlige lovovertrædelser. Der er ofte tale om sager, hvor politiet eller anklagemyndigheden har foreslået tiltalte at afgøre sagen med en bøde. Hvis den tiltalte afviser forslaget, overgår sagen til behandling af den lokale dommer. Den lokale dommer afsiger normalt en mundtlig dom umiddelbart efter retsmødet.

Straffesager

Strafferetsafdelingerne behandler alle straffesager, der ikke behandles af den lokale dommer. Disse sager behandles enten af en enkelt dommer eller i rettens plenum, der består af tre dommere. Rettens plenum behandler mere komplekse sager og alle sager, hvor anklagemyndigheden har krævet den anklagede idømt over et års fængsel.

Civile sager/familieretlige sager

Civilretsafdelingen behandler også de sager, der ikke specifikt henhører under den lokale dommers kompetence. De fleste af disse sager behandles af en enkelt dommer, men også her behandles de mere komplekse sager i rettens plenum, der består af tre dommere. En del distriktsretter har oprettet en særlig afdeling for familieretlige sager og sager, der vedrører børn og unge, hvis de har mange af disse sager.

Forvaltningsretlige sager

Forvaltningsretlige sager behandles med enkelte undtagelser af distriktsretten. I mange tilfælde behandles sagen først af forvaltningsretsafdelingen efter, at sagen har været behandlet inden for rammerne af det administrative klagesystem. Normalt behandles disse sager af en enkelt dommer, men distriktsretten kan også her vælge at udnævne tre dommere til at behandle en sag, der er af kompleks karakter, eller som rejser grundlæggende spørgsmål. Hvis den pågældende ret ikke har en særlig afdeling til at tage sig af udlændingeretlige sager, behandles disse sager af forvaltningsretsafdelingen eller af en underafdeling heraf. I sager vedrørende tjenestemænd og social sikring indbringes appelsager for en særlig domstol, nemlig appeldomstolen i sager vedrørende social sikring og tjenestemænd (Centrale Raad van Beroep), og i andre tilfælde til afdelingen for forvaltningsretlige sager ved den øverste domstol (Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak).

Appeldomstole (gerechtshoven)

De 11 distrikter er fordelt på fire områder med hver sin appeldomstol: Haag, Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden og 's-Hertogenbosch. På det strafferetlige og civilretlige område behandler appeldomstolene kun sager, hvor en dom, der er afsagt af distriktsretten, appelleres. Appeldomstolen foretager en fornyet

bedømmelse af sagens faktiske omstændigheder og træffer en selvstændig afgørelse. I de fleste tilfælde kan appeldomstolens afgørelse indbringes for højesteret (Hoge Raad der Nederlanden). Udover straffesager og almindelige civile sager behandler appeldomstolen også søgsmål til prøvelse af skatteansættelser.

Specialdomstole

Appeldomstolen i sager vedrørende social sikring og tjenestemænd (Centrale Raad van Beroep) er en appelinstans, der hovedsageligt beskæftiger sig med sager vedrørende social sikring og tjenestemandssager. På disse områder er det den højeste instans. Den har sæde i Utrecht.

Appeldomstolen for erhvervslivet (College van Beroep voor het bedrijfsleven) er en specialdomstol, der træffer afgørelse i handelsretlige sager. Denne appeldomstol behandler også konkurrenceretlige sager og sager vedrørende lovgivningen om telekommunikation. Domstolen har sæde i Haag.

Hoge Raad (kassationsdomstol)

Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes højesteret), der har sæde i Haag, tager stilling til, om den underordnede retsinstans har anvendt lovgivningen korrekt. På dette stadium af sagen anses de faktiske omstændigheder for at være endeligt fastslået af den underordnede retsinstans. Kassationsdomstolen har således en vigtig funktion, idet den sikrer en ensartet retsanvendelse.

Retlige databaser

Yderligere oplysninger kan findes på webstedet for retssystemets opbygning i Nederlandene.

Retspraksis findes i en fælles database over retsafgørelser.

Er der gratis adgang til databaserne?

Ja, der er **gratis** adgang.

Links

Det nederlandske retsvæsen

Sidste opdatering: 05/10/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.